

OD REDAKTORA

*Może istnieć sto sposobów komunikowania się
we współczesnym świecie,
ale nic nie zastąpi ludzkiego spojrzenia.
~ Paulo Coelho, Być jak płynąca rzeka*

Przedmiotem trzeciego w 2023 roku tomu *Zeszytów Prasoznawczych* są rozważania na temat komunikowania politycznego, komunikowania w polityce, badań nad dyskursem politycznym, dyskursem o politykach, dyskursem językowo-politycznym, a także dyskursem medialnym w tradycyjnych i nowych mediach.

Naszym zamiarem było stworzenie mapy problemów (mapowanie pola badawczego), którymi zajmują się badacze z obszaru komunikowania politycznego. Tak rozległa problematyka wymaga bowiem wskazania dróg i kierunków badań naukowców w trzeciej dekadzie XXI wieku. Chcieliśmy pokazać bliskie nam problemy komunikowania politycznego, od podejść metametodologicznych po opis ewolucji paradygmatu, a także zmian zachodzących w mediach wykorzystywanych przez polityków.

Trzeba podkreślić, że podjęliśmy się opisu obszaru interdyscyplinarnego, którego początku należy upatrywać w badaniach nauk społecznych (szczególnie nauk o polityce i administracji) i w analizach prowadzonych na gruncie nauk humanistycznych. Komunikowanie polityczne, jako jedna ze składowych nauk o komunikacji społecznej i mediach, bezsprzecznie wpisuje się w procesy emergencji dyscypliny¹.

Tom otwiera artykuł Bogusławy Dobek-Ostrowskiej, w którym przedstawiła autorski przegląd rozwoju badań nad komunikowaniem politycznym w Polsce w aspekcie światowym. Wskazała na czynniki kształtujące zainteresowania medioznawców. O krakowskim środowisku badaczy komunikacji politycznej, związanych z IDMiKS UJ, piszą w swym tekście Agnieszka Hess i Agnieszka

¹ W tym miejscu należy przywołać rozważania m.in. Tomasza Gobana-Klasa, Janusza Włodzimierza Adamowskiego, Marka Jabłońskiego, Wojciecha Jakubowskiego, Wiktora Peplińskiego, Beaty Ociepki, Jacka Dąbały, publikowane na łamach czasopisma naukowego *Studia Medioznawcze*.

Szymańska, przypominając tradycje Ośrodka Badań Prasoznawczych, główne obszary badań oraz perspektywy rozwoju dyscypliny.

Autorka kolejnego artykułu, Kinga Adamczewska, przedstawiła analizę sieci społecznych jako metodę badawczą w polskich studiach nad komunikowaniem politycznym, również w odniesieniu do badań europejskich i światowych. Interdyscyplinarność nauki o mediach, w którą wpisują się badania komunikowania politycznego, sprawia, że badacze poszukują nowych narzędzi badawczych (szczególnie w zakresie zbierania, analizowania i wizualizacji danych). Proces ten uwidacznia inkorporację różnych metod na grunt badań medioznawczych.

Marcin Pielużek zwrócił uwagę na specyfikę pojęcia i proces „nacionalistycznego internetu”. To próba rekonstrukcji polskiego medialnego ekosystemu skrajnej prawicy funkcjonującego w internecie. Autor wskazał na korelację analizowanego zjawiska z pogłębiającym się brakiem zaufania do mediów głównego nurtu, w kontekście wartości demokracji liberalnych oraz zdecentralizowanej i usieciowionej architektury internetu, która daje możliwość dojścia do głosu grupom społecznym i politycznym pomijanym wcześniej. Anna Kalinowska-Żeleźnik, Ewa Miłoszewska-Podrażka i Anna Lusińska skupiły się na innym obszarze w badaniach nad komunikowaniem politycznym, a mianowicie roli rządowego komunikowania kryzysowego realizowanego za pomocą kampanii społecznych w mediach społecznościowych w pierwszym roku pandemii COVID-19 w Polsce. To próba analizy i oceny informacji przekazywanych za pośrednictwem spotów reklamowych w świetle opinii internautów.

Anna Szwed-Walczak dokonała rekonstrukcji strategii komunikacji medialnej partii Konfederacja Wolność i Niepodległość w czasie tzw. kryzysu wewnętrznego, który rozpoczął się po agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Klaudia Żubryk w kontekście wojny w Ukrainie poddała analizie twitterową komunikację polityczną, porównując wpisy dwóch polityków: Roberta Biedronia i Antoniego Macierewicza. Katarzyna Brzoza-Kolorz zwróciła natomiast uwagę na polityczny aspekt macierzyństwa, pokazując, jak było ono pokazywane na przestrzeni dwóch dekad w czterech polskich tygodnikach opinii: *Gazecie Polskiej*, *Newsweeku Polska*, *Polityce* i *Wprost*, oraz jak rola matki rzutowała i rzutuje na wizerunki medialne kobiet świata polityki.

Każdy z Autorów, poprzez wyniki badań, zaprezentował indywidualne, subiektywne spojrzenie na analizowany obszar. Przyjęcie różnych optyk badawczych, dobór narzędzi, a także przyjmowane ujęcia definicyjne nie są jedynymi wśród podejmowanych rozważań dyskursywnych.

Podjęliśmy próbę stworzenia swoistej „mapy” stanu badań nad komunikowaniem politycznym i aktywności ośrodków naukowych w Polsce. Prezentowany numer nie jest koherentnym ujęciem teoretyczno-definicyjnym problemów komunikacji politycznej. Jest punktem wyjścia do dalszych badań, dyskusji, a także weryfikacji przyjętych tez. To stanowi jego siłę poznawczą.

Zamiarem Redaktorki i Autorów, również jako członków sekcji „Komunikowanie polityczne” Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, jest

zainicjowanie metametodologicznych rozważań nad ewolucją dyskursów komunikowania politycznego, komunikowania o polityce, języka polityki, języka w polityce i języka polityków w kontekście rozwoju dyscyplin: nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki socjologiczne, językoznawstwo, nauki o prawie, nauki o bezpieczeństwie.

Polemika wszak jest główną odwagą naszych czasów.

Kraków, 1.07.2023

Agnieszka Walecka-Rynduch

redaktor numeru

 orcid.org/0000-0001-9869-7982